

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

22. Quæ sint Ecclesiæ Catholicæ notæ, quib. internosci & discerno queat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

ca temperant aliqui hanc præditi sanctitate, & non solum infantes, & cæteri paruuli rationis impotes, & baptizati, sed etiam aliqui adultæ ætatis: nunquam enim in Ecclesia Christi deficient, qui hac præstant sanctitate. Et quamquam multi sint in Ecclesia peccatores; sancta nihilominus dicitur Ecclesia à potiori, nobiliori, & digniori parte.

Tertio quaeritur, Cur Ecclesia dicitur Catholica? *Turrecrem. in sum. libro primo, & cap. 13. usque ad decimum septimum.* Respondeo, Catholicum Græcis dici, quod Latinis Vniuersale. Nominatur igitur Ecclesia vniuersalis; quoniam in omni gente, natione, populo, sexu, conditione, & tempore longe, lateque patet.

Quarto quaeritur, Cur dicitur Apostolica? *Turrecrem. in sum. lib. 1. cap. decimo octauo, & 19.* Respondeo, Apostolicam dici, quia est Apostolorum prædicatione propagata, & quia Apostolorum fidem, & doctrinam continet; unde Apostoli fundamenta Ecclesiæ, magistrum, pastores, & patres dicuntur.

Quinto quaeritur, Cur Ecclesia dicitur visibilis? Respondeo, dici visibilem, quia in vniuersis, & eiusdem fidei professione consistit sub vno capite visibili, videlicet summo in terris Christi Vicario Romano Pontifice, qui est Petri successor, super quem Christus ædificauit Ecclesiã. Dices; Quid igitur dicendum, cum defuncto Romano Pontifice Sedes Apostolica vacat? Respondeo, Ecclesiam tunc iure diuino compelli ad eligendum, & creandum Romanum Pontificem, qui sit totius Ecclesiæ caput. Unde quamuis tunc viduata suo pastore sit, visibilis est; in ea enim est cæterus Præsidium, siue Rectorum, qui diuino iure coguntur vnum caput Ecclesiæ præferre. Quare falsa est, & hæretica sententia dicentium, Ecclesiam non nisi Prædestinatorum esse, scilicet communiter nequit, qui sint Prædestinati; quare si Ecclesia solum prædestinatis constaret, ignoraretur profecto, vbi nam esset Ecclesia: Fides nostra nutaret, eo quod fides nostra sit Ecclesiæ: Prædestinatorum vero Ecclesia nobis ignota est: ergo nesciret quis, An fides sua, cum Ecclesiæ fide consentiret, vel an ecclesiæ fidem sequeretur, & teneret.

Sexto quaeritur, Quando nam incepta Ecclesiæ? Hæc quaestio non est de Ecclesia, ut est collectio baptizatorum non diuisa, vel abscissa per hæresim, aut schismata, ab vno visibili capite, scilicet Romano Pontifice: hanc enim fundauit Christus, & super Petrum solidissimam petram ædificauit, iuxta illud: *Et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.* Quaestio igitur est de Ecclesia, prout est collectio omnium fidelium ab initio mundi vsque ad finem. Ratio dubitandi est, quia ex vna parte videtur in Adamo corpulente; is enim primus veram fidem habuit, & Ecclesiæ sic accepta est fidelium collectio: ex altera parte, Augustinus in *Psalmum 118. & in Psalm. 128.* & Greg. homil. in *Euangel. Matth. 20. de patrefamilias conducente operarios in vineam suam* manifeste aiunt: Ecclesiam cœpisse in Abele primo iustorum, & ratio id videtur ostendere, quia si alioqui in Adamo cœpit, consequens est, ut aliquando Ecclesiæ Sancta non fuerit, eo videlicet tempore, quo Adam, & Heua peccatores erant. Respondeo, Ecclesiam cœpisse in Adamo, quia vbi est ecclesia, ibi est vera fides, ut ait *Auctor Commentariorum in Psalmos, nomine Hieronymi Psalm. 113.* Gregorius vero cum ait Ecclesiam in Abele cœpisse, loquitur de Ecclesia iustorum, cum improbis commista: tunc enim cœperunt esse intra Ecclesiam boni, & mali. Similiter cum Augustinus ait *Psalm. 122.* [Aliquando Ecclesia in solo Abele erat, aliquando in solo Enoch] loquitur de ecclesia, ut est collectio iustorum: Cum enim dicit, in solo Abele fuisse, vel in solo Enoch, non significat tunc reuera alios non fuisse viros iustos, sed in sacris literis non numerari, quemadmodum Melchisedech *ad Heb. 7.* fuisse perhibetur sine patre, & matre, & genealogia, eo quod pater, & mater in genealogia eius in Scriptura non referantur. Ad aliud argumentum respondeo: Ecclesiam non defecisse, cum Adam, & Heua peccatores fuerunt: nam est peccatores erant, veram tamen fidem habebant, in eadem professione Ecclesiæ consistit.

cautores erant, veram tamen fidem habebant, in eadem professione Ecclesiæ consistit.

Septimo quaeritur, An fide diuina credatur, hanc Ecclesiam, quæ nunc militat, & viuit sub hoc Romano Pontifice, qui nunc est, esse veram & Catholicam Ecclesiam? Respondeo, id fide diuina credi, alioqui enim, si fide tantum humana crederetur, subesse falsum posset, & proinde Catholici falli, & decipi possent: crederent enim se in vera, & Catholica Ecclesia esse, cum tamē alioqui non essent. Deinde quia hæc Ecclesia obligat nos ad credendum fide diuina, id quod ipsa definit in fide. Accedit, quod fides nostra resoluitur in testimonium diuinum, quo Deus aliquid dicit, & in testimonium Ecclesiæ, ut iudicis & interpretis dati à Deo ad res fidei definiendas, & declarandas. Ad assensum igitur huius singularis propositionis, hæc ecclesia, quæ nunc subest huic Rom. Pontifici, est vera & Catholica, fides diuina mentes Catholicorum proxime mouet.

Obijcies; fide diuina non creditur, hunc vel illum Titium videlicet, vel Caium esse Romanum Pontificem, quia fides diuina non dicit eam esse baptizatum, aut esse Canonice, & legitime electum: quod si baptizatus non sit, aut non rite electus, haud dubie summus Pontifex non est: at fide humana non diuina hæc duo creduntur, nempe eum esse baptizatum, & legitime electum. Respondeo, singularitatem Dei prouidentiam in his, quæ sunt Fidei, non desesse, quod si is, qui nunc est Pontifex Romanus, baptizatus non esset, aut Canonice, & rite electus, non permitteret Deus, ut summus Pontifex crearetur: enim qui promittit se ecclesiæ affuturum, promittit etiam se nunquam defecturum in his, quæ ad Fidem spectant. Cum igitur fide diuina credatur, hanc Ecclesiam, quæ nunc patet huic Romano Pontifici, esse veram, & Catholicam; Deus ei singulariter assistet, ne aliquid deficiat quod ad verum, & legitimum Romanum Pontificem requiritur. Nam sicut, quia Ecclesia errare non potest, in aliquo inter Sanctos retereodo; ac proinde consequens est, ut Deus singulariter assistat, ne testimonia alioqui humana falsa sint, ut vt si falsa essent, id ex singulari Dei prouidentia Ecclesiæ notum fieret; sic etiam Deus assistit, ne is qui baptizatus non est, aut non rite electus, summus Pontifex sit.

C A P. XXII.

Quæ sint Ecclesiæ Catholicæ nota, quibus internosci, & discerni queat.

Ecclesiæ, ut dixi superiori Capite, est visibilis, & ideo cæteris quibusdam notis internoscitur, ac discernitur: de quibus *August. lib. de ciuitate. c. 16. & 17.*

Prima Ecclesiæ visibilis nota hæc est, Doctrina Apostolorum, siue scripto, siue voce tradita: quæ in Ecclesia Catholica ad nostra vsque ad tempora continuata, sine ulla interruptione seruatur. Ex hac nota Sancti Patres probant apud nos esse Catholicam Ecclesiam. *Irenæus, lib. 3. ca. 3. Et plenissima est, inquit, hæc essentia, vnam & eandem viuificantem esse suam quæ in Ecclesia est ab Apostolis usque nunc ante seruata. & tradita in veritate.* Augustinus *lib. 4. contra duas Epistolas Pelagianorum, e. 12.* docet, fidem hostiæ esse veram atque Catholicam, quia doctrina Sanctorum antiquorum adhuc conseruatur. Idem probat latissime Vincentius *Lyrinensis in auctore suo illo libello contra Hæreses.*

Secunda Nota Ecclesiæ est, Romanorum Pontificum à Sancto Petro vsque ad nos continuata successio. Est enim mirabile, quod ab eo tempore vsque ad nostrum hoc præsens omnes Romanorum Pontifices certo ordine recensemus Per tot schismata, & tot Ecclesiæ persecutiones, bella, pestes, & alios hostium insultus nunquam est interrupta series Romanorum Pontificum. Hoc argumentum vtebatur Irenæus suo tempore *lib. 3. c. 3. & lib. 4. c. 4. & 63. Tertul. lib. de Præscript. aduersus Hæreticos, Origens in Proœmio libri primi Periarthon. Cyprian. li. 1. epist. 6. ad Magnum & 11. 4. Epist. 9. Eusebius lib. 5. histor. Ecclesiast. c. 6. Augustinus contra Epistolam Manichæi. c. 4. & epist. 165. Optatus Mileuit. lib. 2. aduersus Parmenianum.*

Nota tertia est, concors doctrina in his, quæ sunt fidei, quæ in ecclesia Catholica semper est: *Non est*, inquit Tharathus Patriarcha Constantinopolitanus, in secunda Synodo Nicæna, *in Ecclesia Dei est, et non est, sed semper ibi est: Est: quod nunquam accidit, nec accidit in Hæreticorum commentis, sicut nec in Philosophorum Gentilium scitiis.*

Quarta Nota Ecclesiæ, quod in ecclesia Catholica refidet vnus Romanus Pontifex Christi Vicarius, qui eam tanquam caput, pater, magister & doctor dirigit, & gubernat. Nam suam ecclesiam Dominus super Petrum ædificauit, & Petrus Romanus Pontifex successit auctoritate, & potestate, quam ille accepit, sibi & Successoribus vsque ad finem mundi futuris.

Quinta Nota est: In Ecclesia Catholica tot, & tanti Martyres extiterunt, qui suo sanguine eam Christi doctrinam, quam nos profitemur, egregie, & mirabiliter defenderunt.

Sexta Nota est: Tot virorum Sanctitas multis argumentis vndique comprobata, qui in hac, & eadem Ecclesia, in qua nunc sumus, sanctissime vixerunt: eandem fidem, Religionem, & Doctrinam sequentes, quam nos sequimur, & tenemus.

Septima Nota: Ingens est miraculorum multitudo, quæ non solum antiquis temporibus sunt diuinitus patrata, sed nunc etiam patrantur in hac eadem Ecclesia, in qua sumus, in qua militamus, & viuimus, seruantur integra, & incorrupta multa Sanctorum hominum corpora: *stant enim ossa, & alia reliquia, ex quibus lacteus quidam humor emanat: extat & quorundam Martyrum sanguis, qui certis quibusdam temporibus liquefit, & tanquam recens effusus ebullit. Sunt multa quoque edita miracula per venerabile Altaris Sacramentum: vt constat ex historis fide dignis.*

C A P. XXIII.

Quod Ecclesia in Fide, & moribus errare non possit.

Ecclesia Catholica vocatur ab Apostolo Columna, & firmamentum veritatis: est à Christo super Petrum ædificata: aduersus quam portæ inferi non præualebunt. Promisit Christus Apostolis, & in illis toti Ecclesiæ Spiritum sanctum affuturum, qui doceret omnem veritatem: dixit Petro, quem totius Ecclesiæ caput constituit: *Ego rogavi pro te, vt non deficiat fides tua. Eisdem Scripturarum testimoniis comprobatur, veram Dei fidem nunquam in ecclesia Catholica defecturam: quod ita accipiendum est, vt non solum fides in Ecclesia sit semper permanens, quia in paruulis baptizatis semper futura erit, sed etiam semper durabit, quia in iis, qui sunt adultæ ætatis, nunquam extoto deficiat. Error fuit cuiusdam asserentis, tempore Antichristi fidem in omnibus adultis, defecturam: & nihilominus, aiebat ille, non ideo quod in tota Ecclesia deficiat, quia in infantibus, & cæteris impuberibus baptizatis permanebit.*

Quæres, An in Ecclesia Catholica saltem per ignorantiam probabilem, & iustam esse possit error in fide, & moribus? restatur Canus lib. 4. de locis Theolog. cap. 4. *Conclus. 2. versic. Asumt ergo, videri sententiam Glossæ interlinearis, super illa Matthæi decimi sexti: Porta inferi non præualebit aduersus eam, posse in Ecclesia talem errorem esse: quod, inquit ille, videtur sanctus Thomas sentire in 4. dist. 6. q. 1. ar. 3. q. 2. ad 3. Turrecremata in sum. de Ecclesia libro secundo cap. 91. Alphons. Castren. De iusta Hæret. puniit. lib. 1. cap. 2.*

Hæc sententia probabilitatem nullam habet, & piæ aures offendit, nec alicuius Catholici Auctoris testimonio munitur, quidquid Canus dicat. Est enim in Ecclesia Spiritus sanctus, qui est Spiritus veritatis, quo assistente sicut Ecclesia non potest alios fallere, ita nec falli, ac decipi. Obijciens, per ignorantiam iustam, & probabilem cõtractus omni culpa vacat, quia bona fide suscipitur: ergo

nihil impedit, quo minus talis error esse possit in Ecclesia Catholica. Item per eiusmodi errorem fides vera non amittitur: ergo etiam si hoc modo erret, Ecclesia fidem non perdit. Respondeo, nihil referre, si talis error sit extra culpam, & cum fide coherere: satis enim est, quod sit error in fide, vel moribus: tunc enim ecclesia falleretur, & error in Spiritum sanctum, tanquam in auctorem referretur.

Contra hæc obijciuntur quædam. Primum ab Hæreticis Hussitis: nam multis ab hinc annis ecclesia priuauit Laicos communionem vtriusque speciei, cum tamen ea sit ad salutem necessaria, iuxta illud Christi Domini: *Nisi manducaueritis carnem Filii hominis, et biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis.* Respondeo ad referret, siue sub specie panis, siue sub specie vini Christum sumamus, & carnem eius & sanguinem accipiamus, quia in altero a specie totus integer Christus est. Diuini quidem iuris, & mandati est, vt vtraque terrena specie, sub qua caro Christi editur, & sanguinis bibitur, Christum sumamus. Non est igitur necessarium ad salutem, quod vtramque speciem accipiamus, quamuis Sacerdotes mandatum habeant, vt in vtraque sacrificent, & cum sacrificauerint, vtramque sumant. Nulla ergo iniuria laici afficiuntur, nec vllò fructu ad salutem necessario priuantur: Quare ob multa pericula, & incommoda a calicis potu excluduntur.

Secundo obijciunt, Olim Ecclesia infantibus baptizatis calicis potum præbebat, quibus postea denegauit: ergo aut tunc errabat ecclesia conferendo, aut eum denegando. Respondeo, olim quorundam ecclesiarum duntaxat, non totius Ecclesiæ Catholiæ fuisse morem, Eucharistiam baptizatis paruulis conferendi: quem morem etiam nunc Græci retinent, at merito in Latinorum ecclesia ea consuetudo subla:ta est, quia paruuli sacrum cibum à profano per ætatem distinguere, ac discernere nesciunt, nec tantum Sacramentum suscipere queunt, sine frequenti, & magno periculo expuedi.

Dices: Ergo errabat illa ecclesia, quæ tantum Sacramentum paruulis ministrabat. Respondeo, vt dixi, consuetudinem illam non fuisse totius Ecclesiæ Catholiæ: & nihilominus particulares ecclesiæ, in quibus erat consuetudo recepta, in fide, vel moribus non errabat, quia etsi paruuli sacrum cibum à profano non distinguere, nihilominus tamen Sacramenti gratiam recipiebant, sicut nunc apud Græcos recipiunt infantes, quibus Eucharistiam conferunt. Dices: saltem errasse illas ecclesiæ, eo quod putauerint necessariam esse ad salutem infanti: bus Eucharistiam, sicut ait Dominus apud Ioannem: *Nisi manducaueritis carnem Filii hominis, & c. non habebitis vitam in vobis.* Respondeo, sic id putabant illæ ecclesiæ, & error non erat totius Catholiæ ecclesiæ, sed particularium ecclesiarum: quemadmodum nunc error Græcorum fuisset, si credidissent id esse necessarium paruulis ad salutem: sed dabunt illæ ecclesiæ paruulis Eucharistiam vtilem, & salutarem, nolentes eos tanto bono priuare. Postea vero iudicatum est, fatius esse eis denegari propter causas iam assignatas.

Tertio obijciunt: Antiqua Apostolorum ecclesia pro Canonicis scripturis habuit tres Libros Machabæorum, vt constat ex Canone Apostolorum 84. at nunc ecclesia tantum duos libros Machabæorum, vt Canonicos, & sacros agnoscit, & habet: ergo vel nunc, vel tunc errabat ecclesia. Respondeo, illum Canonem apocryphum esse: Nec obstat si dicas in sexta Synodo Generali in Trullo celebrata recipi Canones Apostolorum 84. nam vt supra dixi, nec Trullani Canones in Latinorum ecclesia Canonicam auctoritatem habent, nec for Canonem Apostolorum tanquam Canonicos Romana ecclesia agnoscit ac recipit.

Quarto obijciunt, Olim in Ecclesia Euangelica pro sacris libris non habebantur Tobias, Iudith, Sapientia Salomonis, Ecclesiasticus, Machabæus, & quidam alii: at nunc in ecclesia sunt recepti tanquam sacri, & Canonici: ergo vel hæc, vel illa ecclesia errabat. Nam error est, vel